



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

X. Ab Rege Lusitaniae benignè acceptus, Olyßiponenses ad studium pietatis excitat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

CAPVT X.

Ab Rege Lusitaniae benignè acceptus, Olyssipponenses ad studium pietatis excitat.

*Olyssippo-
nis descri-
prio.*

*Simonem
Rodericū
quartana
liberat.*

*Regis O-
ratio.*

OLYSSIPPO vrbs regia est non lon-
gè ab Oceani littore, Lusitaniæ to-
tius longè maxima, eademque portu e-
gregio, quem flumen Tagus urbem præ-
terfluens efficit, Indicarumque rerum
commercio celeberrima. Huc igitur ut
peruentum est; Xauerius eò se venisse
lætus, inde in Indiam solueretur, Simo-
nem Rodericum, Indicæ expeditionis
socium, qui iam dudum (vt antè diximus)
eò transmiserat, offendit adhuc quarta-
na laborantem: & fortè illo ipso die fe-
bris erat reditura. mirum dictu: ægrum
hominem ex insperato amplexans tanta
perfudit lætitia, vt feбри in perpetuum
exclusa, siue gaudij magnitudo, siue po-
tius virtus Xauerij, vim omnem excuf-
ferit morbi. Itaque simul ex defatigatio-
ne itineris refecit vires, accersitus in regi-
am, cum Simone iam valente Regem a-
dit, se suamque illi operam ad Indorum
auxilium offerens. Rex qui de Francis-
cimia virtute ex Legato multa cõperif-
set, benignè vtroque excepto, in magno
proce-

ptocerum corona. Summopere, inquit, 20.
 lator, Patres, de vestro in Lusitaniam ad 21.
 Indiæ salutem aduentu. Nec dubito, 22.
 quin eadem vobis haud minoris lætitiæ 23.
 sit causa quàm mihi. Aperitur quippe ve- 24.
 stræ industriæ immensa vastitas Indiæ, 25.
 quæ diligenter, vt spero, & constanter ex- 26.
 culta, vberrimos fructus promittit ani- 27.
 morum: tanta vbique cernitur ad Christi 28.
 fidem propensio. Equidem per omne re- 29.
 gni tempus antiquiorem religionē quàm 30.
 regnum habebō; tum demum illarum 31.
 me gentium Regem existimaturus, cùm 32.
 eas cœlesti Regi parère cognouero. 33.
 Quocirca nihil mihi, spero etiam Deo, 34.
 à vobis gratis accidere potest, quàm vt 35.
 mecum totis viribus in eandem incum- 36.
 batis curam Orientis Christo communi 37.
 Domino adiungendi. Si cum vestri dis- 38.
 similibus agerem, hortarer vos, ne ob- 39.
 stantis naturæ difficultates, exæstuantis 40.
 Oceani minas, infiniti penè itineris æ- 41.
 rumnas, barbararum gentium congres- 42.
 sum formidaretis: neu quò aliorum cu- 43.
 piditas alacris aduolat, vestra pietas cun- 44.
 ctaretur ire. Verùm quid ego vestrâ vir- 45.
 tutem accendere verbis coner, cùm sat 46.
 nouerim vos Christo & Euangelio mili- 47.
 tantes, diuinam gloriam, salutemque ho- 48.
 minum, ex periculis accersere? nec quic-

» quam optabilius ducere in vita, quã pro
 » Deo honesta morte defungi? Nihil pro-
 » fectò natura ita clausit, quò non valeat
 » vera virtus perrumpere. Deo bene iu-
 » uante, non Indiam solùm Euangelio a-
 » perietis, sed vltima quoque Orientis. Ibi
 » vos aut vita meritis conspicua, aut glo-
 » riosus vitæ exitus manet. Proinde dum
 » classis se instruit, vernum tempus expe-
 » ctans, vos quoq; ad iter necessaria com-
 » parate. Nobis curæ erit præstare, vt ne-
 » que in Lusitania, neque in India, quicquã
 » requiratis. Tum illi, maximis Regi gra-
 » tiji actis, ita respondent. Iampridem se
 » exploratam habere summam eius cupi-
 » dinem diuini cultus augendi: liberalita-
 » tem autem religioni parem non Romæ
 » solùm ex multorum sermone cognouis-
 » se, sed nuper etiam ipsosmet in itinere
 » multis esse documētis expertos: vt magis
 » conniti deberent tanti Regis meritis re-
 » spondere, quàm dubitare an sui similis
 » esset futurus. Et quoniam omni voto ex-
 » peterent Indiæ cæteraq; Barbariæ afferre
 » Euangelij lucem; haud cunctanter quali-
 » cunque ipsorum operã vteretur ad Indo-
 » rum & Orientis auxiliũ. Etsi enim & se
 » & illum nossent, sentirentque semet tan-
 » tæ moli, tantoque ipsius ardori nec ani-
 » mis esse, nec viribus pares; confidere ta-
 » men,

*Respõsum
 Xauerij
 Roderici.*

men, Deum, qui onus imponat, quod vi-
rium desit additurum. Deo duce, ac pro
Deo, quid discriminis recusandum? Sibi
vique primam curam diuinæ gloriæ ef-
se oportere, honestamque mortem qua-
cunque vita potioem. Certamen inde-
ortum inter Regis liberalitatem, & Fran-
cisci Simonisque modestiam. Rex proli-
xè omnia eis pollicitus, benigno sermone
facta benigniora adicere: illi contra vo-
tiuæ paupertatis tenaces, delatis ab Rege
commoditatibus vti nolle. Postremò vi-
cit beneficam Regis naturam constans
seruorum Dei in proposito voluntas: ces-
sitque Rex nõ æquitate causæ victus, sed
admiratione virtutis. Dimissi ab Rege,
protinus recusato lauto domicilio, quod
vltro offerebatur, ad publicum valetudi-
narium tendunt, cum ingenti laude non
modestix magis quàm pietatis. Satis quip-
pe constabat, eos ibi potissimum diuer-
sari voluisse, vt liberi⁹ ægris Christi causa
ministrarent. Nec illorum benignitas &
industria expectationem frustrata est ci-
uitatis. Vitæ ratio in valetudinario huius-
modi fuit. Ante lucem per horam res di-
uinas meditari, sacerdotalis officij penfo-
rite persoluto, sacrũ faciebant prima lu-
ce: quod supererat temporis in ægrorum
corporum cura, animorumque salute, im-
pense

*Recusato
lauto do-
micilio ad
valetudi-
narium di-
uersatur.*

*Vitæ ratio
in valetu-
dinario.*

*Ciuium
plures ad
honestam
vitam re-
uocantur.*

*Sacramen-
torū fre-
quens v-
sus in Lu-
sitaniā
introdu-
situr.*

pene simul & hilariter absumentes, aliās
mœstis & afflictis solatia & subsidia af-
ferentes, aliās moribundos roborātes ad
vltimum illud certamen discrimenque;
nunc excipientes peccatorum confessio-
nes, interdum consulentibus de rebus sa-
lutaribus respondentes. Neque is labor
aut obscurus aut irritus fuit. Ciuium ple-
rique, fama eorum sanctitatis illecti, cœ-
perunt vulgò ad eos ventitare. Et illi per-
petuò de rebus pijs ac salubribus nō mi-
nori animi sensu quàm ardore differen-
tes, plurimos ad odium vitiorum, amo-
remque honestatis, & scilicet ad pium
frequentemque Sacramentorum vsum
compellebant, vitæ iam prioris oblitos.
Quæ cōsuetudo sacra mysteria frequen-
tandi Olyssipponem tum primum longo
interuallo reuocata, totam deinceps per-
uasit Lusitaniam, vel cum singulorum ci-
uium salute, vel cum vniuersarum emo-
lumento ciuitatum. Innumerabiles enim
vbique mortales (vt Lusitana gens est ad
pietatem satis propensa) antiquam illam
piè sancteque viuendi rationem innoua-
runt. Multi cœlestis vitæ capti dulcedine,
diuino instinctu ad varias religiosorum
hominum familias aggregarunt se. Non-
nulli quoque ipsorum expetierunt So-
cietatem, per id tempus à Paulo Tertio
Pon-

Pontifice Maximo ritè comprobata. Itaque ingenti morum facta mutatione, alia forma, alia facies ciuitatis esse. Neque iam plebs tantū, sed nobilitas quoque, Sacramentorum consiliorumque causa, illorum diuersorium frequētabat. Et loci hominumque humilitas rem illustriorem faciebat, egentium aduenarum hospitium primoribus ciuium celebrantibus. Ad vltimum eximia illorum virtus rerumque humanarum despicientia cunctæ ciuitati miraculo fuit. Iam in vulgus relatum erat duodecim Romæ Sacerdotes (duo enim ad decem illos accesserant) Societatem inter se coisse. Ex quo numero in duobus illis, quos apud se haberent, intueri sibi videbantur nescio quod specimen vitæ Apostolicæ. Itaque eos populus, siue ex pari numero, siue ex quadam vitæ similitudine, Apostolos, nimis amplo scilicet vocabulo, appellare cœpit; & quamuis inuitos & reclamantes vocitare perseuerauit. Quippe natio Lusitana nō minus in cœptis constans, quàm in consilijs pia, nullis perpel-
li rebus potuit, vt reuocaret quod semel dedisset, vt credebat, veritati. Quin etiam eò progressa res est, vt ad ceteros quoque è Societate, tota fermè Lusitania, idem cognomen perueniret.

In Lusitania Apostolus appellatur.

CAPVT.